

Trumps första halvår vid makten

Många av farhågorna om vad som skulle ske om Trump återkom till Vita huset har besannats. I många avseenden har det blivit ännu värre än man förutspådde. Samtidigt är de lama protesterna i både USA och omvärlden märkliga – det verkar som om många tror att man kan få Trump att ta reson om man bara smickrar honom tillräckligt, något som knappast kommer att fungera på lite längre sikt – det sannolika är att det tvärtom stärker Trumps position.

Nedan återges två texter som illustrerar dessa frågor.

Den första är ett uttalande från Fjärde internationalen, som pekar på vad Trump åstadkommit – och det är ingen trevlig läsning. Det gäller såväl utrikespolitiskt som inrikespolitiskt (ekonomi, miljö/klimat/hälsovård, demokratiska rättigheter, Gaza/Ukraina ...).

Den andra handlar om NATO-chefen Mark Rutte, som är ett exempel på den flathet och det osmakliga fjäsk som Trump omges av både internationellt och i USA.

Efter de två texterna följer en längre lista med artiklar, publicerade på Marxistarkivet, som belyser Trumps första halvår vid makten – ingen trevlig, men nyttig läsning.

Sex månader med Trump – Ett hot mot vår planet och dess människor

Uttalande antaget av Fjärde Internationalens Byrå, 13 juli 2025

Publicerat i *Internationalen* 22 juli, 2025

I veckan hade Donald Trump avverkat det första halvåret av sin andra presidentperiod. Med sedvanligt storhetsvansinne gratulerade han USA:s folk till att USA blivit det ”hetaste och mest respekterade landet i världen” och avslutade med att önska ”Grattis på årsdagen” (!) Med anledning av halvårsdagen summerade Fjärde Internationalens dagliga ledning vad de gångna sex månaderna betytt i USA och världen.

Trumps valseger innebar att en nyfascistisk ledning kom till makten i världens största imperialistiska land, som aktivt deltar i folkmordet på det palestinska folket. Detta innebär en djupgående högerförskjutning i den internationella maktbalansen och stärker Orban, Modi, Meloni, Bolsonaro och andra.

Sedan Trump tillträdde den 19 januari 2025, efter att ha vunnit ett jämnt val, har hans styre drivit en djupt reaktionär politik som hotar de demokratiska rättigheterna i USA och angriper resten av världen. Trump utgör ett särskilt allvarligt hot mot den amerikanska arbetarklassen och förtryckta grupper över hela världen. En av hans viktigaste fronter är attackerna mot HBTQI¹, särskilt då transpersoner, en fråga där han i stort sett är överens med den internationella extremhögern, särskilt Putin. Detta ingår i Trumps bredare reaktionära program, som innebär hårda attacker mot rasifierade grupper, kvinnors reproduktiva rättigheter och migranter, förnekande av klimatförändringarna, fientlighet mot demokratiska rättigheter, beredskap att ta till våld, förakt för demokratiska processer och motkrafter, samt strävan efter total makt.

¹ Hbtqi är en förkortning som står för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera personer och personer med intersexvariation.

Generella tullar är en fix ideologisk idé för Donald Trump och hans tillkännagivande av detta var en imperialistisk maktdemonstration redan under de första dagarna av hans mandatperiod. Men rädslan för de ekonomiska konsekvenserna och de aviserade motåtgärderna, särskilt från BRICS-länderna, har tvingat Washington att backa och bidrar till krisen för den amerikanska imperialismens hegemoni. Till exempel så hade tullen på 50 procent på brasilianska importvaror det uttalade politiska målet att ”straffa” den sittande brasilianska regeringen – för att hjälpa Bolsonaro och hans kuppmakare att undgå åtal. Men tvärtom har denna skapat åtgärd en ny, positiv situation i Brasilien.

Trump's vilja att få total makt, med hjälp av det republikanska partiet och en del av det amerikanska rättsväsendet, gör hans regim till nyfascistisk och potentiellt auktoritär som stärker extremhögern över hela världen. Även om oppositionen inte har förbjudits och de demokratiska rättigheterna inte har avskaffats helt är tendensen i denna riktning tydlig.

USA har länge varit den största konsumenten av fossila bränslen. Under Trump har USA lämnat COP – den ineffektiva internationella sammanslutningen för klimatförändringar – och gett oljebolagen grönt ljus att öka utvinningen och användningen av fossila bränslen. Alla hänvisningar till klimatförändringar har också strukits från amerikanska institutionella dokument.

Trumpregeringen har med polis och militär inlett en särskilt grym kampanj av förföljelse och utvisning mot miljontals migranter, främst från Latinamerika och Sydasien. Med sin cyniska retorik som likställer alla invandrade arbetare med brottslingar har den förvandlat El Salvador till ett slags Guantánamo. Denna kampanj uppmuntrar de mest reaktionära vit makt-krafterna.

Trump attackerar elituniversiteten i USA och anklagar dem cyniskt för antisemitism på grund av att de inte slår ner pro-palestinska demonstrationer tillräckligt hårt. Detta förtryck försvårar solidaritetsrörelsen med Palestina och yttrandefriheten. Att stämpla pro-palestinska demonstrationer som antisemitiska tjänar till att dölja den verkliga antisemitismen som underblåses av Trumps rasistiska retorik och politik.

Trump och hans allierade har nyligen antagit en reaktionär budget som ger enorma skattelättnader till de superrika och som betalas direkt genom nedskärningar i Medicaid – ett statligt sjukförsäkringsprogram som används av 71 miljoner människor – och i matkuponger för de fattigaste.

De öppna hoten från Trump om att annektera Panamakanalen, Kanada och Grönland innebär en återgång till 1800-talets imperialism. När det gäller Ukraina försöker Trump sluta ett rovgirigt avtal med Putin (med vilken han har starka ideologiska likheter på extremhögerkanten) för att dela upp inflytandesfärerna. Allt på bekostnad av folken som är offer för den ryska statens koloniala krig.

Efter den politiska chock som de europeiska staterna drabbades av inför Trumps retorik om ett tillbakadragande från Nato, återfick alliansen sitt historiska utseende – med Europa i en underordnad roll – när Trump anlände tvingades de europeiska regeringarna att lyda order om ökade militärutgifter.

Medan America First- politiken vägleder Trumps krigshets mot sina allierade, påminner den senaste attacken mot Iran oss om att USA inte kommer att tveka att använda militär makt när deras intressen hotas.

Trump fortsätter det militära och politiska stödet till Israel, som har förts av Biden och alla tidigare presidenter. Hans hot om att tömma Gazaremsan på invånare och förvandla regionen till en lyxig semesterort skulle utgöra ett brott av historiska mått.

Det Demokratiska partiet har visat sig vara helt ineffektivt när det gäller att stoppa Trump, främst för att partiet tjänar samma 1 procent som Republikanerna.

De enorma och entusiastiska mötena med Alexandria Ocasio-Cortez och Bernie Sanders speglar djupet av anti-Trump-stämningarna. Socialisten Mamdanis senaste seger i demokraternas primärval i New York utmanar demokraternas ledning och hans progressiva sociala program visar att det är möjligt att välja progressiva och antikapitalistiska politiker. De senaste månaderna har en massrörelse mot Trump vuxit fram på gatorna. Miljontals människor har deltagit i tusentals anti-Trump-demonstrationer i tusentals städer och samhällen över hela USA. Invandrade arbetare har stått i spetsen för detta motstånd. Dessa demonstrationer uppmuntrar alla som gör motstånd mot extremhögerregeringar över hela världen.

Fjärde Internationalens byrå står i solidaritet med den växande anti-Trump-rörelsen.

Tim Brinkhof: Europas "Daddy Issues"

(Ur [Jacobin magazine](#), 27 juni 2025. Tim Brinkhof är en nederländsk journalist baserad i Atlanta. Översättning från engelska, Göran Källqvist.)

I veckan hyllade NATO:s ordförande, Mark Rutte, Donald Trump för att han skärpte tonen mot Iran och Israel, och kommenterade offentligt: "Ibland måste pappa använda hårda ord." Rutes fjäskande är en pinsam uppvisning av Europas underdånighet inför Trump. – *Jacobins* kommentar.

I onsdags [25 juni] höll Donald Trump och den tidigare nederländska premiärministern Mark Rutte en presskonferens vis NATO-toppmötet i Haag.

När Trump fick frågor om det pågående kriget mellan Israel och Iran – en konflikt som han trots sina löften om fred och isolationism har dragit in USA i – uttryckte han sina tankar i typiskt opassande ordalag: "De har haft en stor strid, som två barn på en skolgård. De kämpar som f-n, det går inte att stoppa dem. Låt dem slåss i 2-3 minuter, sedan är det lättare att stoppa dem."

Oavsett vilka världsledare som råkar sitta intill Trump så lyssnar de vanligtvis bara. Ibland tvingar de fram ett leende, kastar en orolig eller förbryllad blick mot kamerorna, eller tar på sig ett pokeransikte för att försöka dölja sin misstro mot situationen.

Rutte gjorde inte riktigt det. Han sänkte sig till – eller snarare under – Trumps retoriska nivå och svarade med all den takt och elegans man kan förvänta sig från en erfaren statsman: "Ibland måste pappa använda hårda ord."

Kommentaren var i sig själv tillräckligt ögonbrynshöjande, än mer med tanke på att Rutte för närvarande är generalsekreterare för NATO, den mäktigaste militäralliansen på jorden. Ännu värre är det faktum att det inte var ett freudianskt misstag eller översättningsfel (även om nederländska är okänt för att använda söta diminutiver) utan en del av en större ansträngning att vara diplomatisk genom att vädja till Trumps ego. Under konferensen gick Rutte vidare från ett privat meddelande, som han dagen innan hade skickat till Trump på Signal (och som Trump sedermera läckte till Truth Social), och som hade slutat:

Mr. President, käre Donald, gratulationer och tack för din beslutsamma aktion i Iran, som i sanning

var extraordinär, och något som ingen annan vågade göra. Den gör det säkrare för oss alla. Ikväll flyger du till ännu en stor framgång i Haag, Det var inte lätt, men vi har fått alla att skriva under på 5%! Donald, du har förmått oss att uppnå ett, verkligt, verkligt viktigt ögonblick för Amerika och Europa, och världen. Du kommer att utföra något som INGEN amerikansk president har kunnat få gjort på decennier. Europa kommer att betala STORT, precis som de bör, och det kommer att bli din seger. Ha en trygg resa så ses vi vid Hans majestäts middag!

Även om en del europeiska befattningshavare blev generade över Ruttés agerande (en anonym källa sa till *Politico* att "fjäskandet var ganska överdrivet"),² så följde andra hans exempel. "Det var fina vibbar", så någon annan. "Det är Trump-effekten." Diplomater sägs ha gratulerat presidenten för att ha mäklat vapenvila mellan Israel och Iran, en vapenvila som båda parter har brutit mot sedan dess.³ Den nederländske kungen deltog också i operationen, och inviterade Trump – en välkänd beundrare av allt som är kungligt och dynastiskt – att sova över på slottet.

Medan sociala medias svar på Ruttés "pappa"-kommentar till stor del var negativt – en användare kallade NATO-chefen för en "krypande lismare", en annan för "Trump's favoritmarionett" – har vanliga media varit mer förlåtande. Artiklar både i och utanför Nederländerna beskrev Ruttés smickermetod som listig, genial och effektiv, och kallar Rutte själv för en "pragmatisk anhängare av Atlantsamarbete" och en "Trump-viskare" – någon som bättre än någon annan världsledare vet hur man ska få rabieshunden Donald Trump att sitta.

Rutte är sannerligen inte så mycket Animal Planets hundviskare Cesar Milan som en vanlig brevbärare. Han dresserar eller hypnotiserar inte Trump, utan distraherar honom bara så att han kan lämna tidningen utan att den slits i strimlor. Men hans agerande är inte bara pinsamt. Om han tror att han kan smickra USA:s president till att infria Artikel 5 i händelse av ett ryskt angrepp på Rumänien, Finland eller Baltikum, eller få honom att avbryta sitt med tullar underblåsta handelskrig mellan USA och EU, så lyckas NATO-chefen bara uppmuntra Trump att fortsätta längs sin hänsynslösa väg.

Under Ruttés ledning var årets NATO-toppmöte mindre sysselsatt med att möta alliansens största utmaningar än att säkerställa att dess hedersgäst hade det bra. Diskussionspunkter skrotades eller kortades ner i enlighet med presidentens intressen och koncentrationsförmåga, och slutkommunikén bestod bara av fem stycken jämfört med förra årets 38. Angelägna men splittrande ämnen – från kriget i Ukraina till argumentet att länder inte kan utvidga sin försvarsbudget samtidigt som de drabbas av tullar – ignorerades till stor del.

Ändå anser sig vissa ha anledning att tro att Ruttés strategi betalar sig, huvudsakligen för att Trump verkar ha lämnat toppmötet på bättre humör än vad han gjorde förra året. Då anlände han sent, knuffade till Montenegros statschef, Duško Marković, kullkastade schemalagda planer med ett krismöte för att upprepa sina välkända planer att dra sig ur, och lämnade tidigt. Den här gången sa han till pressen att han hade haft andra, till synes behagliga erfarenheter: "Jag såg hur ledarna för dessa länder höjde sina huvuden, och den kärlek och hänförelse de visade för sina länder var otrolig. De vill skydda sitt land, och de behöver USA."

Dessa ord kan låta hoppfulla, men Rutte och andra europeiska ledare vore dumma om de tror att orden signalerar inledningen på förbättrade förhållanden mellan USA och Europa. Att få Trump till vän är en sak; att garantera att han förblir vänlig är något helt annat. Det är uppenbart utifrån hans meriter i USA, där – med anmärkningsvärt undantag för Stephen Miller – ingen av nyckelpersonerna under Trumps första mandatperiod lyckade bli kvar till

² "NATO chief calls Trump 'Daddy'", [Politico](#), 25 juni 2025.

³ [BBC](#), "How a volatile 24 hours edged Iran and Israel to a ceasefire", 24 juni 2025

den andra. Mike Pence, Rudy Giuliani, Elon Musk – många av presidentens närmaste politiska förhållanden har tagit slut, och ersatts av likgiltighet, fientlighet och illvillighet.

Ruttes misstag visar inte bara på dåligt omdöme utan också en brist på förståelse för amerikansk politik. Bakom NATO-chefens beslutsamma, undfallande ansträngningar att ställa in sig hos Trump finns en ovilja eller oförmåga att inse att de isolationistiska stämningarna på andra sidan Atlanten når långt utöver MAGA-rörelsen, och troligen kommer att överleva Trumps tid vid makten. Även om Ruttes läger lyckas blidka Trump på kort sikt – vilket är ett stort om – så kan en framtida president mycket väl följa Trumps prejudikat och vägra att erbjuda Europa ekonomisk och militär hjälp.

Handlingsplaner som inte tar denna möjlighet på allvar riskerar att förvärra NATO:s existentiella kris. För att EU ska kunna bemöta sina östliga medlemmars farhågor för ryska imperialistiska hot, måste dess ledare acceptera att de inte längre kan räkna med amerikanska pengar eller makt – oavsett vem som sitter i Vita huset.

Ruttes fjäskande innebär inte bara en risk för Europas säkerhet utan också för den amerikanska demokratins överlevnad. Genom att kasta sig själv – och symboliskt hela Europas – för den amerikanske presidentens fötter, marknadsför NATO-chefen i själva verket Trumps personlighetskult på hemmaplan. Videoinspelningar med kommentaren om ”pappa” blev snabbt virala i hela världen, och bidrar till de konservativas tro att Trump är en mäktig, skicklig ledare som respekteras och fruktas av sina mindre mäktiga, mindre skickliga jämlingar. Ju fler amerikaner som delar denna tro, desto mindre motstånd kommer Trumps rörelse att möta när den avvecklar antiauktoritära institutioner och skyddsmurar.

Slutligen finns det ännu ett lika oroande utfall att överväga: att Ruttes fjäskande och ödmjukhet kommer att fungera alltför bra – att han genom att ställa sig till Trumps förfogande inbjuder den sistnämnde att lägga beslag på NATO på samma sätt som han lägger beslag på den amerikanska regeringen, som ett offentligt medel för att uppnå personliga mål. I detta avseende frammanar Ruttes lovprisande av Trump för hans ”beslutsamma aktion i Iran” – en aktion som antas ”göra det säkrare för oss alla” – visioner av en framtid där NATO:s medlemmar tvingas delta i förebyggande ombudsstrid som har utformats som självförsvarshandlingar, för att Trump inte ska dra tillbaka deras finansiering.

I ljuset av Ruttes kommunikation med Trump kan man inte undgå att fundera över motiven bakom att han utsågs till generalsekreterare i oktober förra året, strax innan Trump återvände till Vita huset. Posten har historiskt tillsatts med relativt okontroversiella figurer, men det är möjligt att utnämningen av nederländaren Rutte – en politiker utan utstrålning som kommer från ett land utan utstrålning – var ämnad att skicka ytterligare en signal till USA: även om du vill överge familjen så är du fortfarande vår pappa, och vi kommer att göra allt för att övertala dig att komma hem.

Lästips

Marxistarkivet har följt Trumps nya maktperiod i Vita huset med ett stort antal artiklar och artikelsamlingar, bl a följande (i tidsordning):

[Vart går Trumps USA?](#) – Artikelsamling (1/10)

[Trump rivstartar sin nya presidentperiod](#) – Artikelsamling (23/1)

[Donald Trumps kapitalism](#) – Artikelsamling (27/1)

[Trump hotar omvärlden med straffullar](#) – Artikelsamling (5/2)

[Trump löper amok](#) – Artikelsamling (11/2)

Dan La Botz: [Sju sätt på vilka Trump är en fara för Amerika och världen](#) (5/3)

[Trump och Putin öppnar för en ny strategisk och ideologisk kurs](#) – Artikelsamling (28/3)

[Trumps ”Liberation Day”](#) – Artikelsamling (8/4)

[Trump vinglar hit och dit](#) – Artikelsamling (15/4)

Branko Marcetic: [Trump utlovade yttrandefrihet men gjorde motsatsen](#) (17/4)

[Trump versus Europeiska unionen](#) – Artikelsamling (28/4)

[Hundra dagar med Trump – och sedan?](#) Artikelsamling (12/5)

G Achcar/I Budrajtskis: [För nyfascisterna är djungelns lag det enda som verkar vettigt](#) (21/5)

[Perspektiv på 12-dagarskriget: Israel/USA vs Iran](#) – Artikelsamling (27/6)

[Vart går Mellanöstern efter Iran-kriget?](#) – Artikelsamling (11/7)

Branko Marcetic: [Givetvis vill inte Trump offentliggöra Epsteinfilerna](#) (18/7)